

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ім. І. І. Мечникова

ЗА

Орган парткому, ректорату,
комітету ЛКСМУ та профхому
Одеського ордена Трудового
Червоного Прапора
державного університету
ім. І. І. Мечникова

НАУКОВІ КАДРИ

РІК ВИДАННЯ
XXXIX
15 •
№ 14 (1111)
10 КВІТНЯ
1973 р.
Ціна 2 коп.

НАЗУСТРІЧ Х ВСЕСВІТНЬОМУ ЕНТУЗIASM, ТРУДОВА І ТВОРЧА АКТИВНІСТЬ

Вирішуючи завдання подальшого покращання виховання молоді в дусі комуністичної ідейності, радянського патріотизму, дружби народів СРСР і пролетарського інтернаціоналізму, затвердження норм комуністичної дисципліни, з метою мобілізації молоді на виконання соціалістичних зобов'язань, заохочення молоді до складання норм ГПО, походів по місцях революційної, бойової і трудової слави радянського народу — проводиться фестиваль молоді.

Всесоюзний фестиваль радянської молоді є етапом в підготовці до Х Всеєвітнього фестивалю молоді, який відбудеться в липні-серпні 1973 року в Берліні.

Фестиваль розпочався в червні 1972 року і завершиться 24 червня 1973 року в День радянської молоді.

При проведенні фестивальних заходів важливо зберегти той ентузіазм, ту трудову і творчу активність, з якими молодь нашої країни зустрічала свято єдності, дружби і братерства народів нашого великого Радянського Союзу.

В фестивалі може взяти участь кожний комсомольський, юнак і дівчина, кожна комсомольська організація.

Комсомольські організації покликані вести постійну роботу по роз'ясненню цілей і завдань фестивалю, заохочувати для участі в ньому широкі маси молоді.

Основними завданнями фестивалю є:
— подальше покращання виховання молоді в дусі комуністичної ідейності, радянського патріотизму, дружби народів СРСР і пролетарського інтернаціоналізму, затвердження норм комуністичної дисципліни;
— необхідність комсомольським активам використати всі методи ідеологічної і організа-

ційної роботи, поєднуючи інтереси молоді — предметно спрямовувати навчання, труд, громадсько-політичну діяльність студентської молоді, більш глибоко впливати на формування особистості молодої людини;

— широко пропагувати торжество ленінської національної політики, досягнення Радянського Союзу за 50 років його існування;

— комсомольським організаціям зміцнювати братерську дружбу з молоддю країн соціалізму, розвивати солідарність з героїчною боротьбою країн Близького Сходу, Африки, Латинської Америки, з боротьбою всіх народів і молоді за національну незалежність, демократію і соціальний прогрес;

— рішучий виступ проти імперіалізму, колоніалізму, неоколоніалізму, расизму, проти всіх форм національного гноблення, проведення мітингів, організація суботників у фонд солідарності молоді;

— широке заохочування молоді до художньої творчості, до складання норм комплексу ГПО. Організація вільного часу в інтерсах всеобщого розвитку юнаків і дівчат.

Комсомольській організації університету належить провести велику роботу по заохочуванню студентства в проведенні заходів Всеєвітнього фестивалю. Комсомольським бюро факультетів, курсів необхідно заохотити кожного студента для участі в фестивалі.

Домогтися, щоб Всесоюзний фестиваль радянської молоді був доброю підготовкою до гідної зустрічі 55-річчя ВЛКСМ.

М. СТОЛБУНЕНКО, заступник секретаря комітету комсомолу університету.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

З 56-ти спеціальностей дозволений захист дисертацій в нашому університеті. В тому числі дозволені захисти докторських дисертацій з 22 спеціальностями. З сучасних наук — історія КПРС, філософські та економічні науки. Надано також право захищати докторські дисертації з біології, фізико-математичних, хімічних, філологічних наук.

Нешодівно одержано наказ міністра вищої і середньої спеціальної освіти СРСР від 12 березня цього року про затвердження складу ради по присудженню вчених ступенів факультету РГФ. В складі ради — 16 вчених-спеціалістів. Цим же наказом дозволено ради факультету приймати до захисту кандидатські дисертації й присуджувати на підставі захисту вчену ступінь кандидата філологічних наук зі спеціальністю германські мови (англійська мова). Голова ради — декан факультету доцент В. А. Кухаренко. До речі, вона недавно успішно захистила докторську дисертацію (в цьому номері ми розповідаємо про нового доктора на З стор.). Заступник голови ради — доктор філологічних наук доцент А. К. Корсаков.

Отже, виходить, на початку інформації ми припустили помилку. В університеті зараз приймаються до захисту дисертації не з 56, а вже з 57 спеціальностей.

ДЕВІЗ ЗМАГАННЯ:

висока успішність, громадська активність

ВИКЛИК ПРИЙНЯЛИ ЮРИСТИ

Вступивши в 1973 рік, вирішальний рік дев'ятої п'ятирічки, і виконуючи завдання, які випливають із рішень грунтового (1972 р.) Пленуму ЦК КПРС, доповіді Генерального секретаря ЦК КПРС тов. Л. І. Брежнєва «Про п'ятдесятіріччя Союзу Радянських Соціалістичних Республік», постанови VIII Пленуму ЦК ВЛКСМ, комсомольська група II курсу юридичного факультету вирішила прийняти виклик істориків і вступити в змагання з групою спеціалізації супільних наук IV курсу історичного факультету. Ми беремо, в свою чергу, такі соціалістичні зобов'язання:

По-ленинськи читатися, жити і працювати, наполегливо вивчати безсмертне ленінське вчення, беззастінно служити Батьківщині, великій справі Леніна, справі партії.

Глибоко вивчати і активно пропагувати матеріали ХХІV з'їзду КПРС, про 50-річчя СРСР, доповіді Генерального секретаря ЦК КПРС тов. Л. І. Брежнєва на спільному, засіданні ЦК КПРС, Президії Верховної Ради СРСР і Президії Верховної Ради РРФСР на підприємствах міста і в області.

Вирішуючи центральне завдання, поставлене перед Ленінським комсомолом ХХІV з'їздом КПРС, — виховання юнаків і дівчат в дусі комуністичної моралі і радянського патріотизму, в дусі пролетарського інтернаціоналізму і дружби народів — домогтися, щоб кожний комсомольський мав постійне долучення. Установити шефство над двома середніми школами м. Одеси.

Домогтися 100-процентного відвідування лекцій і практичних.

Посилити відповіальність комсомольців в боротьбі за глибокі й міцні знання.

Активно пропагувати підготовку до Х Всеєвітнього фестивалю молоді і студентів, як важливого форуму в боротьбі за мир, дружбу і прогрес.

Ширше розгорнути правову пропаганду серед населення міста й області.

Взяти активну участь в студентських будівельних загонах — на будовах 1973 року.

Посилити вимоги до комсомольських кадрів, відповіальність за доручену справу.

Членам НСТ активно включитися в наукову роботу кадрів.

Підтримуючи почин істориків і включившися в змагання, закликаємо комсомольські організації курсів, груп нашого й інших факультетів взяти участь в змаганні і оголосити вирішальний рік дев'ятої п'ятирічки роком високої успішності й громадської активності.

ГОЛОВНЕ — ЯКІСТЬ

Чергова XXIX наукова студентська конференція ОДУ взяла на революція і охорона природи», старт. Святково прибраний ваз студентки III курсу фізфаку сьогодні відданий у розпорядження молодих науковців. Тут і лауреати всесоюзних конкурсів на кращу студентську роботу, і активісти НСТ, нове поповнення НСТ, і викладачі університету.

Відкрив конференцію ректор університету, член-кореспондент АН УРСР, професор О. Богатський. В перший день на пленарному засіданні було заслушано дві доповіді: студента IV курсу історичного факультету В. Багацького — «Міжнародне значення утворення марксистської партії нового типу» та підготовлену групою студентів Успіхів вам, науковці!

Після пленарного засідання — робота на дев'яти факультетах. Успіхів вам, науковці!

ОГЛЯД-КОНКУРС КУЛЬТУРНО-МАСОВОЇ РОБОТИ МЕЛОДІЇ ЩАСТЯ Й ВЕСНИ

Історики в цьому році в значній мірі поновили склад колективу художньої самодіяльності. І головне, що в них процес поновлення пройшов майже, так би мовити, безболісно.

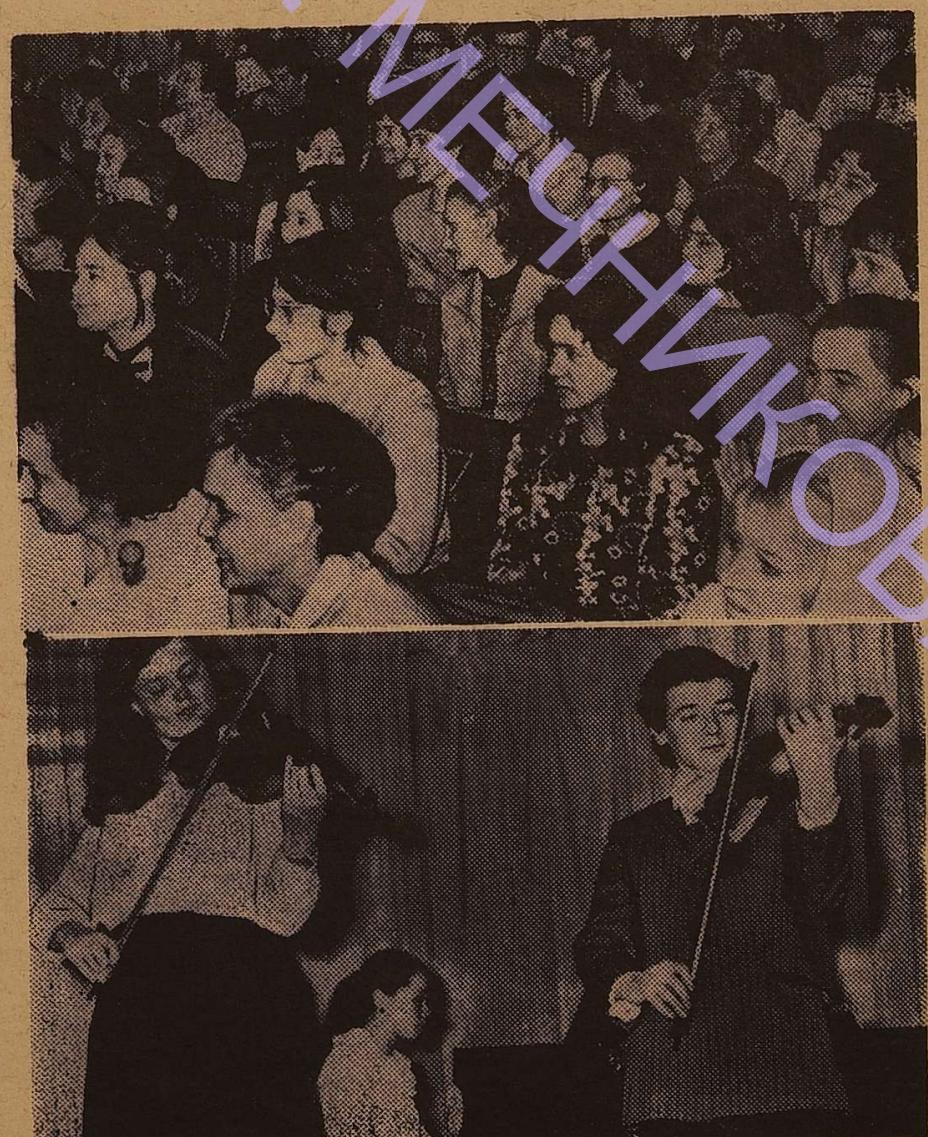
Звичайно, першокурсникам, які організували на факультеті вокально-інструментальний ансамбль, ще треба чимало по-працювати. Але ж фундамент, як кажуть, заціклено. А загалом звітний концерт у істориків був змістовним і рівним. Пройшов він без всяких технічних несподіваних зупинок та перепон. Сподобались глядачам жіночий вокальний ансамбль, ансамбль танцюристів, вірш Василя Попкова «Інтернаціонал» (у виконанні автора), гумореска «Тактична задача», яку виконав В. Сорока тощо.

У кореспонденціях-звітах про концерт, як правило, висвітлюються всі хороши сторони даного концерту і прорахунки недоліків у виконавчій майстерності. І ви знаєте, у істориків грубих прорахунків не було. Дуже рівно була побудована їх програма.

І все ж, нехай не ображаються історики, але мені здавалось, що чогось трішечки не вистачає в їхньому концерті. Чого ж? Можливо, того «істориківського блиску», тієї невловимої для стороннього ока специфічності, притаманної тільки їм. Так, програма була і рівною, і змістовною, і з досить високим рівнем виконавчої майстерності. Але не була вона оригінально піднесена глядачам. Раніше історики робили це добре. Не було в програмі й ефектного завершення, ударної кінцівки. Та все ж, незважаючи на ці недоліки, історики зуміли виступити добре, цікаво.

В. КОЗЮРА.

1. Зал захоплений. 2. Співають скрипки.
Фото О. ЛЕВІТА та В. ШИШИНА.

Наслідки зимової сесії довели, що однією з найголовніших проблем сьогоднішнього вузу залишається проблема адаптації студентів перших курсів до вузівського навчання. Як допомагає в цьому атестація?

Можливо, не завжди студенти зріло оцінюють події, але їх думки мають допомогти у вдосконаленні учебного процесу.

АТЕСТАЦІЯ ТА АДАПТАЦІЯ ЗАДАЧА З ТРЬОМА НЕВІДОМИМИ

Нешодавно мені довелося роз'язувати задачу з трьома невідомими. Троє невідомих — це студенти першого й другого курсів механіко-математичного факультету, факультету РГФ і біологічного факультету. Я обіцяла зберегти їх прізвища в таємниці, а тому називу їх просто А, Б і Ц.

А «задача» виявилася досить хитромудрою. Неваже ви коли-небудь не замислювалися над питанням:

«Чому здібний хлопець або здібна дівчина, які на скільки ладі мали відмінні або добре оцінки, в університеті не тільки не ходять «у передових», а нерідко й сесії «здавають»? А чи замислювалися ви, чому так виходить? Адже вони були тими ж учнями, тільки набули звання студентів. А успіхи гірше, ніж у школі, — і соромно, і розмію...»

А зрозуміти не дуже важко. Приходить студент на перший курс. Все нове, все цікаве. Нарешті, вирвався (здается йому) з-під опіки батьків. Ось вона, жадана свободи! Ніхто тобі нічого не каже — сам собі хазяїн. Красота!

Студент А., факультет романо-германської філології, — високий усміхнений хлопець. Перший курс.

— В школі вчився наче й непогано. А тут чомусь основний предмет, англійську мову, склав на «три». І екзамен був тільки один...

Студентка Б., з механіко-математичного факультету, другокурсниця. Ця симпатична білява дівчина,

на на торожкоті безугаву:

— Еге, та тепер вже легше. Вже майже все встигаєш — і лекції перечитати, і до семінару підготуватись. А на першому курсі — навіть згадувати не хочеться. Ранком вставала важко, майже завжди на першу пару запізнювалася. Все хотіла зробити, а не встигала нічого. Так соромно: в школі відмінно вчилася, а тут...

Студент Ц., перший курс, біолог, дуже неласкавий хлопчина.

— А що я скажу? Всю сесію майже на вулицю не виходив, не спав, вчив. Як віл тягнув. А тепер навіть стипендії не одержую. Не розумію...

А зрозуміти не дуже важко. Приходить студент на перший курс. Все нове, все цікаве. Нарешті, вирвався (здается йому) з-під опіки батьків. Ось вона, жадана свободи!

Ніхто тобі нічого не каже — сам собі хазяїн. Красота!

«На першу лекцію не піду, все одно просплю...», а, черт, через десять хвилин друга лекція. Не піду. А на третю тоді навіщо іті?.. І пішло-поїхало. Студент вибуває із загальної колії, а невідвічений матеріал стає все об'ємнішим. Докопатися, опираючись на власний досвід...

Студентка Б., з механіко-математичного факультету, другокурсниця. Ця симпатична білява дівчина.

— В школі вчився наче й непогано. А тут чомусь основний предмет, англійську мову, склав на «три». І екзамен був тільки один...

Студентка Б., з механіко-математичного факультету, другокурсниця. Ця симпатична білява дівчина.

— вчить. Залишилися одні очі, а результати екзаменів — «два», «три».

Як правило, на старших курсах успішність вища ніж на молодших. Це тому, що, навчені гірким досвідом, студенти розподіляють свій час куди доцільніше, ніж раніше. Вони навіть приходять до висновку, що рекомендовану літературу треба читати на протязі семестру, а не за три дні до екзамена.

Безперечно, кожний студент — окремий індивідум, і процес адаптації проходить по-різному. Але одне можна сказати цілком впевнено, що студенту, який звик вчити ще змалку, не буде дуже важко в університеті. І сам «процес привикання» до нової системи навчання стане значно коротшим, якщо зрозуміти, що відсутність контролю над самим собою приведе до повної розхильності. Самодисципліна — це головне. Адже є люди, які ніколи не скаржаться на брак часу — встигають все.

Раджу тим студентам, які ще не знайшли свій ритм у навчанні, звернути на ці слова увагу. Зважайте ще й на те, що автор пише, опираючись на власний досвід...

О. КОЛЬЦОВА,
студентка II курсу філфаку.

Які ж результати? Вони не дуже заспокоюючі. З усіх одержаних в сесію оцінок 63 проценти — трійки, решта п'ятірки й четвірки.

Здавалось би, попередні дві атестації повинні були насторожити першокурсників. Чому ж тоді стільки трійок і в переважній більшості у вчораших десятиклассників? Може, виною цьому несхожість із шкільною системою опитування, непристосованість до умов, які склалися у істориків на сьогодні.

Л. БИЧОК,
студентка II курсу істфаку.

На мій погляд, це дуже важливі функції.

Атестація підгонить тих студентів, які вже одержують стипендію і бояться її втратити. Атестація спонукає їх до більш регулярного навчання, позитивно відбивається на їх робочому ритмі. Однак атестація не стимулює діяльності самих невдах, беззпечних безвульних студентів. В той час, як більшість моїх однокурсників під час атестації, заклопотані, «хвостисті» на все дивляться з олімпійським спокоєм; атестація їх зовсім не хвилює. Таким чином, атестація не стимулює діяльності тих, кому вона більше всього потрібна.

Мені здається, над цим треба ще поміркувати.

А. ЯГОДА,
студентка II курсу мехмату.

Так що нічого нового під час атестації вони не відкривали.

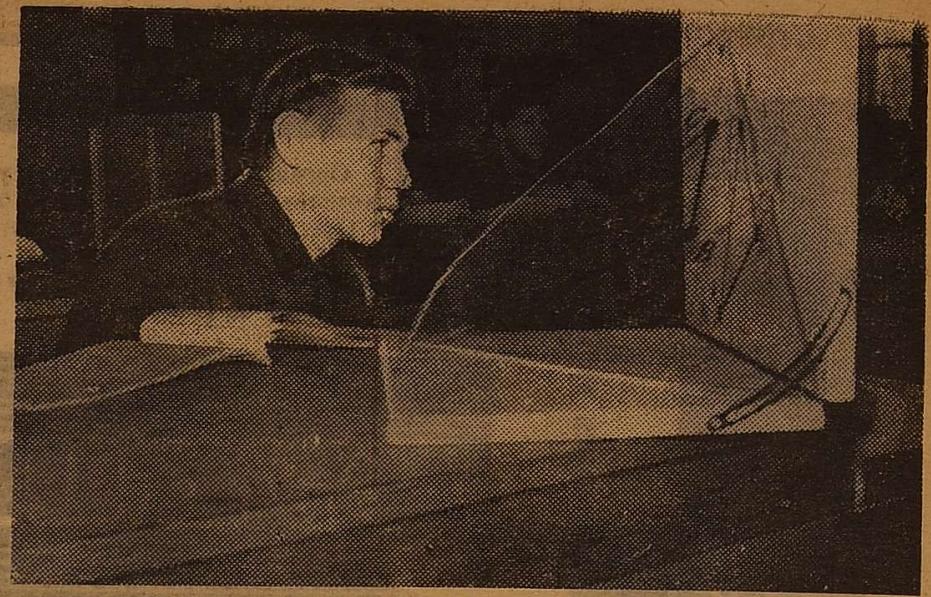
Можливо, через це до третьої атестації вони поставились спокійно і, в основному, по засоргованості. Та й у студентів не було трихвилювань. Ми були готові. Чи будемо такі спокійні перед сесією?

А як було раніше, без атестації? Хіба приходили до першої своєї сесії першокурсники непідготовленими напівучнями-напівстудентами? Давайте порівняємо результати зимової сесії першокурсників минулого року і нинішнього. На англійському відділенні торік склали екзамен з мови на «відмінно» — 13 осіб, на «добре» — 14, на «задовільно» — 17. В цьому році: на «відмінно» склали 10 студентів, на

Н. ГРИГОРЕНКО,
студентка I курсу РГФ.

ПРОБЛЕМИ СТУДЕНТСЬКОГО СЬОГОДЕННЯ:

- АТЕСТАЦІЯ МАЄ ДОПОМОГТИ ПЕРШОКУРСНИКАМ АДАПТИВАТИСЯ.
- ОГЛЯД-КОНКУРС САМОДІЯЛЬНОСТІ.
- Кафедра і гуртожиток.

Фотокореспондент «ЗНК» під час атестації побувала у кабінеті нарисної геометрії. Робоча обстановка, тиші. Студентам допомагають розв'язувати складні задачі з нарисної геометрії уточнення.

Фото К. ЧЕЧКІНОУ.

КАФЕДРА ЗВІТУЄ

Велику увагу політико-виховній роботі в студентських гуртожитках приділяють викладачі й аспіранти кафедри КПРС. І не випадково ці збори партійної групи кафедри були присвячені обговоренню форм і методів цієї роботи, обговоренню наслідків і плануванню майбутніх заходів в гуртожитках.

На порядку денного зборів стояли питання політико-виховної роботи комуністів тт. М. Галицького, Є. Шиян, Є. Дятлова із студентами в першому, другому і четвертому гуртожитках, заслухано інформацію О. Пищевського про діяльність громадсько-політичного студентського клубу «Іскра».

Цікаві й різноміні заходи проведені в першому гуртожитку під керівництвом доцента М. С. Галицького.

Тут і вечір, присвячений полум'яному революціонеру С. М. Кірову, і «Вогнику» напередодні Дня Радянської Армії. Великий інтерес викликають у студентів бесіди комуністів М. Галицького і О. Пищевського про міжнародне становище, організацію ними зустрічі з викладачами кафедр літератури й політології.

Старший викладач Є. Шиян звернула увагу на важливість наочної агітації. Наприклад, в другому гуртожитку оформлено стенди «Плані партії — наше підприємство», «СРСР» та ін. Там же захоплююче пройшов диспут «Обличчя радянського інтересу».

Добре організовував роботу в четвертому гуртожитку комуніст

В. ШАМКО, аспірант.

СТОП-КАДР „ЗНК“ на огляді-конкурсі

Виступають самодіяльні артисти РГФ та хімічного факультету.

Фото К. Рогожкіна та І. Клименко.

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

СВІТЛОФОР

Ось і закінчилася атестація. Хоча полегшив зіткнути, але згадавши, що попереду ще одна така ж, мимохіт стримувся.

Атестація — це начебто світлофор на роздоріжжі наших знань. Якщо склав її невдало, то це перше попередження: «Обережно! Попереду сесія. Наздоганяй, поки ще не пізно». І для викладача сигнал: «Увага! В групі є відстачий!».

Ми нерідко чуємо, що атестація допомагає першокурсникам швидше пристосуватися до ритму студента життя, спрямовує їх на сесію.

Мабуть, це так. Перед першою атестацією у нас був беззвітний жах. На нашому факультеті викладачі з основного предмету запитували кожний день, і тому вони знали наперед, у кого яка підго-

НАУКОВИЙ ОДИН ДОКТОР НАУК

Нещодавно надійшло повідомлення: Валерія Андріївна Кухаренко, доцент кафедри англійської філології, декан факультету РГФ, успішно захистила докторську дисертацію.

Про свого колегу і декана сьогодні розповідають старші викладачі кафедри англійської філології Е. Григорук та Г. Луценіна.

Чимало викладачів нашого факультету пам'ятають Валерію Андріївну Кухаренко. Вона вчилася однієчасно на двох факультетах — філологічному й РГФ. Здається, це було зовсім недавно. І ось вже вона захистила докторську дисертацію. Її талант науковця, працездатності, ерудиція, підвищене почуття відповідальності за доручену справу, принциповість комуніста

деш у підручниках, а також велике естетичне задоволення. Лекції завжди продумані й цікаві.

Як цікавого лектора Валерію Андріївну знають і на інших факультетах, і в масштабах міста. Вона виступає перед вчителями, в міських лекторіях, у гуртожитках. Приклад тому — лекції, що прочитала Валерія Андріївна про Англію, США, Італію.

Студенти, викладачі та аспіранти знають її як суворої, вимогливого й терплячого керівника, яка не шкодує сил для підготовки спеціалістів. Під її керівництвом підготувала й захистила дисертацію Е. Мельниченко, здала до захисту К. Горшкова, пише роботу Є. Ємельянова. Велику увагу приділяє дипломантам.

Ретельно із почуттям відповідальності ставиться В. Кухаренко до своїх партійних й громадських доручень. Неодноразово її обирали членом партбюро факультету та парткому. Кожний її виступ, чи то на зборах, чи на вченій раді — принциповий, переконливий, спрямований на виховання молоді.

НАУК

Незважаючи на велику наукову роботу, активну громадську діяльність, вражає різноманітність інтересів Валерії Андріївни. Вона близьку обізнана з новинками літератури — радищанської та зарубіжної.

В. А. Кухаренко — скромна, сердечна в стосунках з людьми. Вона користується авторитетом в колективі. Такі люди, як вона, є зразком для інших. Колектив факультету РГФ широківітає Валерію Андріївну з великим успіхом — захистом докторської дисертації і бажає її подальших творчих успіхів.

Л. ЛУЦІНІНА, Є. ГРИГОРУК, старші викладачі кафедри англійської філології

ДТСААФ нашого університету ще далеко не досить. Гуртки ще нараховують понад 500 осіб — членів цього товариства. Всіх і під часів завдання покликано вирішувати товариство ДТСААФ — готовувати технічних спеціалістів для нашої славної армії та нашого народного господарства. Ці завдання можуть успішно вирішуватись при активній участі всіх його членів. За останні два роки кращі стали працювати гуртки. В даний час працюють гурток аквалангістів на геолого-географічному факультеті, парашутний, курси по підготуванню шоферів-люблітів при воєнній кафедрі, непогано працює стрілковий гурток. Однак, цього

дня ще далеко не досить. Гуртки ще малочисленні. В кінці квітня — на початку травня товариство ДТСААФ разом з воєнною кафедрою будуть проводити традиційні змагання з військово-прикладних видів спорту, з врученням перехідного Кубка, затвердженого комітетом ДТСААФ і комітетом ЛКСМУ університету. Треба, щоб в підготовці та проведенні цих змагань саму активну участь взяли партійні, комсомольські та профспілкові організації всіх факультетів.

Серйозним недоліком в роботі організації ДТСААФ є нерегулярне сплачення членських внесків та погане розповсюдження лотерей

ДТСААФ. Із року в рік не виконують контрольні завдання сплачення членських внесків фізичний, механіко-математичний факультет, факультет РГФ. І в цьому році досі фізики, математики, філологи, історики, юристи, на факультеті РГФ не зібрали внесків, хоча брали зобов'язання ліквідувати заборгованість до 23 лютого.

В квітні в Одесі відбудеться республіканська нарада ДТСААФ. Всім факультетам необхідно до цього часу активізувати свою роботу. В цій справі повинні надати велику допомогу партійні та комсомольські організації.

Г. ГУНЧЕНКО, голова комітету ДТСААФ.

На цьому жуті відповідь

ЗУСТРІЧ ВИПУСКНИКІВ

Зустрічі з випускниками стали традиційними на філологічному факультеті. Вони проводяться кожного року в період весняних канікул.

Ось і цього року на факультет завітали його вихованці, нині викладачі мови й літератури шкіл, технікумів, співробітники газет, видавництв.

Велика радість — зустріч з однокурсниками, викладачами факультету для тих, хто десять років тому — в 1963 р. одержав диплом Кожний її виступ, чи то на зборах, чи на вченій раді — принциповий, переконливий, спрямований на виховання молоді.

Лівість оглянутися на пройденій шлях...

Цей вечір в залі філологічного факультету був переповнений спогадами про роки навчання, роздумами про красоту педагогічної роботи й творчості.

Виступаючі викладачі П. Т. Маркушевський, А. О. Слюсар, випускники факультету Білік і Бондаренко схвилювано говорили про рідний факультет.

Наприкінці вечора дано концерт художньої самодіяльності силами студентів-філологів.

Т. КОЗІНА.

ЗАНЯТТЯ В ШКОЛІ ЖУРНАЛІСТІВ

Про основні принципи радянської преси, про журналістську діяльність вождя світового пролетаріату і засновника радянської преси — В. І. Леніна дізналися слухачі нещодавно створеної школи журналістів факультету громадських професій на занятті, що відбулося у минулу середу. Лекцію на цю тему прочитав майбутнім журналістам професор М. Ю. Раковський — сам колишній журналіст, редактор дивізійної газети часів Великої Вітчизняної війни.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ?

ПУД СОЛІ З'ЇСТИ

Назви старовинних мір ваги і довжини, грошових одиниць (золотник, пуд, фунт, аршин, п'ядь, алтин, гріш, півшага та ін.) продовжують і зараз вживатись у стилічних фразеологічних виразах, в прислів'ях і приказках, в загадках. Зрозуміти суть того чи іншого виразу, історію його виникнення, розгадати загадку буває дуже важко тому, що ми не знаємо значення слова.

Наприклад, такий вираз: «Я з ним пуд солі з'їв». Таке говорять про людину, яку добре знають, з якою довго жили і працювали. Але в чому ж тут справа?

Пуд — старовинна російська міра ваги. Якщо перекласти її на сучасну метричну систему, то це буде 16,4 кг. Скільки ж дійсно потрібо часу, щоб удвічі з'їсти стільки солі? Відомо, що одній людині щорічно потрібно близько 15 кг солі. А щоб з'їсти удвічі пуд

солі, потрібно близько двох років. За цей час дійсно можна взнати людину, з якою постійно ділите меш хліб-сіль.

Але вираз з'їсти пуд солі виник давно, коли сіль коштувала дуже дорого. Істі в ті часи з сіллю вважалось ознакою заможності, достатку. Сіль намагались заощаджувати. Не всякому гостеві подавали іжу з сіллю. Небажаного гостя пригощали без солі. Від такої іжі гість задоволення не мав і залишав хазяїна, як кажуть росіяни, не солено хлебавши. Пізніше за цим виразом закріпилося значення: «не справдити сподівань, нічого не домогтися».

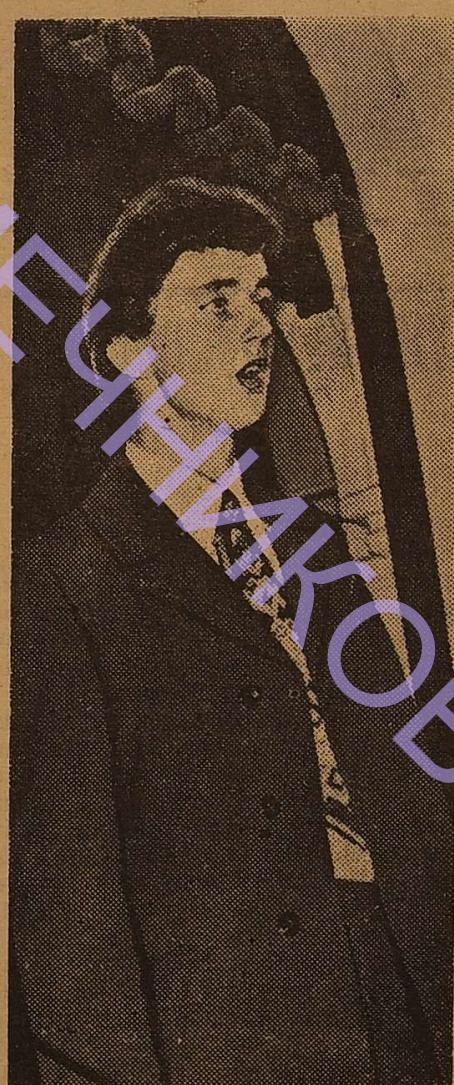
В ті часи, щоб з'їсти з людиною пуд солі, вимагалось багато часу, а тому, як людина ділилася сіллю, і складалось про неї уявлення.

В. Н. СЕРГІЄВ.

З журналу «Русская речь».

Огляд-конкурс культурно-масової роботи

ВИСТУПАЄ ФІЛФАК

Фоторепортаж кореспондента «ЗНК» О. Левіта.

ДЕНЬ НЕЗВЕРШЕНИХ СПОДІВАНЬ

Цього дня з нетерпінням чекали всі шанувальники художньої самодіяльності університету. Ще б пак. Адже ж 29 березня по графіку зі звітними концертами виступав переможець минулорічного конкурсу-огляду історичний та механіко-математичний факультети.

Я випадково підслухав уривок розмови між двома юнаками, що пройшли поруч:

— Ідеш сьогодні у ваз?

— Звичайно. Подивимось, що новенького приготували на «ганді».

Але дивитись під час виступу механіко-математичного факультету, відверто кажучи, не було на що. Бліда і якась незвізна композиція всієї програми. Ще гіршими були індивідуальні номери.

Ось оголошено виступ танцювального ансамблю «Ритм». Танцюристи танцюють, хвилини спливають, а зал нудьгує. Якийсь хлопчина, що сидів поруч, кинув:

— А де ж ритм?

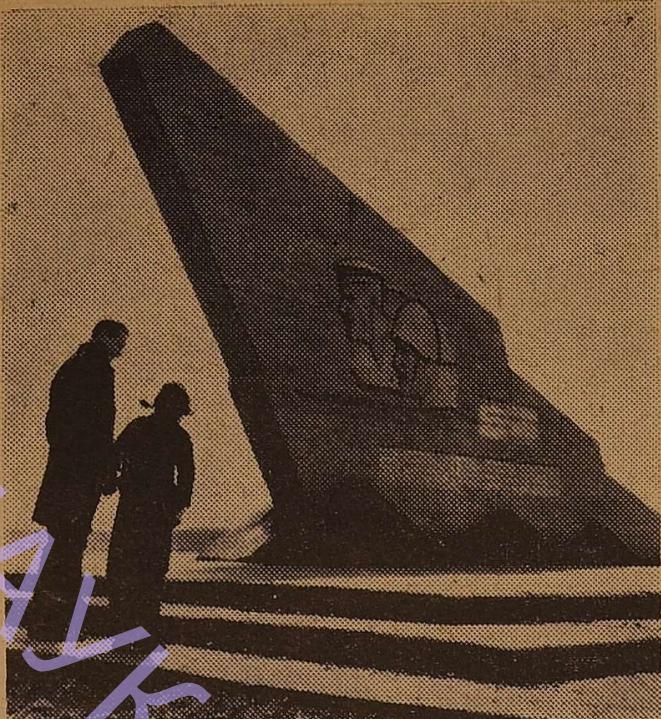
Але це було на початку концерту. Всі глядачі чекали, що от-от відбудеться якийсь спалах, перелом і вони побачать на сцені мехмат оригінальний, веселий, задирикуватий, симпатичний, який звикли бачити вже багато років.

Та проходив номер за номером, а настрій глядачів все погіршувався. Знаєте, якщо раніше звіт про концерт художньої самодіяльності механіко-математичного факультету під пером жодного кореспондента не міг вкластися у відведені редактором двісті рядків, то тепер все можна вмістити на значно менший площа газетного аркушу. Жодного номера, який би був виконаний майстерно, чітко, який би привернув увагу. А після оперети в н-діях «Карданелла» взагалі склалося враження, що на факультеті немає жодної людини, яка вміє співати. Взагалі, декілька слів про цю, які були оголошено, оперету. Навряд чи була рація примітивний сюжетик розглянути на цілих тридцять хвилин. І без того втомлені і розчаровані глядачі почали тепер просто вставати і виходити із залу. Сусід мій (видно, хлопець, не позбавлений почуття гумору) знову сказав:

— Дайте ім найвищий бал за цю оперету, тільки нехай швидше закінчують...

І коли було оголошено, що звітний концерт художньої самодіяльності механіко-математичного факультету закінчено, зал полегшено і водночас розчаровано зітхнув. Глядачі побачили в той день якусь бліду-бліду, ледь вловиму тінь від мехмату...

К. ВІКТОРОВ.

НАДКОВА ПАМ'ЯТАЄМО,

СЛАВИМО,

ПИШАЄМОСЬ

МУЖНІЙ ВЧИНОК

Спочатку, так би мовити, суха інформація: здоров'я Миколи Антоненка, студента I курсу механіко-математичного факультету, спортсмена-штангіста поза загрозою, незважаючи на те, що він одержав опік обличчя і рук.

А ось сама розповідь про те, що сталося.

Після тренування в спортивному залі університету Микола збиралася додому. В цей час в приміщеннях вбіг Володимир Іваненко, студент юридичного факультету, баскетболіст, і сказав: «Горить квартира в дворі, дим валить із двох вікон». Це інформації було досить. Микола і Володимир кинулися в палаючу квартиру. Ім вдалось знайти перевернутий приamus, що горів. Микола накрив його відром, і вони з Володимиром почали тушити пожежу. Та в цей час вибухнув примус, Микола отримав опік, але продовжував боротися з вогнем. Знявши із себе плащ (під руками нічого іншого не виявилось), він накрив вогонь при вході в квартиру. Потім почав виносити речі.

По виклику приїхала пожежна команда, яка прийняла естафету від наших студентів-спортсменів.

А. ЛУПОЛОВЕР.

КОМЕНТАР РЕДАКЦІЇ

Отже, здоров'я Миколи поза загрозою. Він і Володимир проявили мужність, кмітливість, уміння не розгублюватися у складних обставинах. Це дуже добре, і колектив пишається вчинком спортсменів.

Але сьогодні, з нагоди того, про що розповів викладач фізичного виховання А. Луполовер, хочеться звернути увагу всіх на необхідність суворо дотримуватися правил пожежної безпеки. Інколи ми забуваємо, що необережно кинуті сірник, цигарка можуть стати причиною пожежі.

Про необхідність виконувати правила пожежної безпеки йшла нещодавно мова на засіданні ректорату. Наказом ректора сурово заборонено палити в учбових корпусах. А буває, студенти і навіть викладачі нехтують цим наказом, розгулюючи із цигарками по корпусах, забиваючи стару істину: пожежу легше попередити ніж потушити.

К. ЧЕЧКІНА.

Фото В. ШИШИНА.
Ново-Дофінівка—Одеса—Іллічівськ.

СЬОГОДНІ—ДЕНЬ ВІЗВОЛЕННЯ ОДЕСИ

ПРОЩО РОЗКАЖУТЬ ДЕРЕВА

Розповісти вам про те, як прокидаетесь земля? Як світлішають магістралі Одеса—Березівка, Одеса—Балта, Одеса—Маякі?.. Мерехтять, ледь жевріючи зірки, прокидаютесь лимані Хаджібейський, Аджалицький, Куяльницький. А села ще сплять. Бурлача Балка, Дальник, Красносілка, Августівка... Вслушайтесь у ці назви. Немов тришає військову карту 1941 року. Це головний рубіж оборони Одеси, півкільце завдовжки 60 кілометрів. Тут геройчно билися чорноморці. Відступати нікуди: позаду Одеса!

Прокидайся, молодий і шасливий! Доброго ранку, юн! Священна земля, полита кров'ю батьків, покликала тебе. Ти прийшов сюди

з живим паростком і посадив його там, де й досі ятріють рани-окопи, де й досі знаходять іржаві гільзи.

Тут билися герой. І тут — від Дофінівки до Іллічівська — комсомольці й піонери Одеїнини захвалили Зелений пояс Слави.

Вічним вартовим спокою загиблих стало на лінії оборони зелене військо — платани, тополі, сосни. Настане літо, заквітує духм'яна черемуха, засріблє лох.

Чуєте, шепоче листя...

...Дві стрілецькі дивізії — 25-а Чапаєвська і 92-а стримують на тиск озвірілого ворога. Тут з своєго кулемета била по фашистах лендарна Ніна Онілова. Це біля станції Дачна.

...Коло села Григорівка веде наступ десант 3-го полку морської піхоти. Розгромлено дві фашистські дивізії, захоплено далекобійну батарею, що обстрілювала Одеский порт.

10 квітня — в день визволення Одеси від фашистів ми знову і знову приходимо сюди, щоб вклонитися героям. Вони бачили те, чого не бачили ми: одного разу вони побачили смерть. Не питатимемо в них, яка вона — смерть. Спитаємо про життя, розповімо про своє.

Спершу ми, а потім — прийдешні покоління.

К. ЧЕЧКІНА.
Фото В. ШИШИНА.
Ново-Дофінівка—Одеса—Іллічівськ.

КНИЖКОВА ПОЛІЦЯ

НАРИСИ, СПОГАДИ

10 квітня 1944 року запам'яталася назавжди. В цей прекрасний сонячний день Одеса була визволена від німецько-фашистських загарбників. Минуло 29 років з того часу, але ратні подвиги радянського народу ніколи не забудуться.

Одеське видавництво «Маяк» в 1971—1972 роках видало ряд книг і збірників, присвячених участі міста-героя Одеси у Великій Вітчизняній війні.

Нариси і спогади збірника «Подвиги огненных лет», які написані безпосередньо учасниками боїв, воскрешають геройчні дні обложеної ворогом Одеси, подвиги тих, хто, не шкодуючи життя, мужньо бився з ворогом.

Полковник у відставці А. Т. Череватенко за участі в обороні Одеси удостоєний звання Героя Радянського Союзу. В своїй книзі «Небо Одеси 1941» він пише про свій 69-й авіаційний полк, якому присвоєно звання Гвардійського і нагороджено орденом Червоного Прапора. Полк став називатися Одеським.

— Ми йшли із Одеси після того, як виконали своє завдання: затримали на довгий час величезні маси ворожих військ, знищили відбірні частини фашистських дивізій, — говорить А. Т. Череватенко.

Кулеметница Зоя Матвіївна Медведєва розповідає про свої переживання, ратні справи в період

оборони Одеси і Севастополя, героїї книги — прості солдати, матроси і молоді офіцери — ті, хто першим зустріли вогнем ворога, ті, хто складав головну ланку в усьому воєнному механізмі переворення в життя планів і задумів командування.

Разом з доблесними військами Окремої Приморської армії, хоробрими моряками Чорноморського флоту із зброєю в руках боролися за Одесу десятки тисяч трудящих, об'єднані в загони народного ополчення і партизанські загони.

Боротьба підпільників і партизані на хвилину не замовкала в тилу ворога. Про це переконливо говориться в книзі В. Єгорова і М. Зотова «Бойці подземної крепості» (М., Воениздат, 1971). Використовуючи знаменіті Одеські катакомби і ліси Побужжя, радянські патріоти, керовані партійними органами і комуністами-підпільниками, боролися за честь, свободу й незалежність своєї Батьківщини.

Патріотизм, непохитна воля, стійкість, вірність обов'язку, проявлені радянським народом у період Великої Вітчизняної війни, є славним прикладом для сьогоднішнього молодого покоління, для майбутніх поколінь радянських людей.

Про великий почин ЦІННІ ВИДАННЯ

Літо 1919 року. Один із самих тяжких періодів для Радянської держави, коли боротьба проти внутрішніх і зовнішніх ворогів прийняла особливо гострий характер. Правлячі країна США, Англії, Франції та інших держав Антанти розпочали проти Радянської Росії новий воєнний похід.

28 червня 1919 року В. І. Ленін пише знаменіті працю «Великий почин». (Про героїзм робочих в тилу. З нагоди «комуністичних суботників»), в якій дається всебічний аналіз значення комуністичних суботників, узагальнюється досвід мас, які розпочали будівництво соціалізму. Вона є відгуком на рішення комуністів і співчуючих Московсько-Казанської залізниці проводити комуністичні суботники для швидкої відбудови господарства.

Робота була вперше опублікована окремою брошурою в липні 1919 року, в Москві, в Держви-

давництві. Вона видавалася (до 1969 р.) в СРСР 130 разів на 51 мові та 38 разів за кордоном.

Наукова бібліотека нашого університету зберігає цінні видання цієї знаменитої праці Володимира Ілліча, які вийшли в умовах господарчої розрухи, голоду, епідемії у 1920 році. Одне — видане в Києві, в Держвидавців УРСР, українською мовою, під назвою «Великий почин». Переклад значно відрізняється від українського видання Творів В. І. Леніна.

А друге надруковане в Одесі губернським відділом друку. Брошурі підписані одним із псевдонімів Володимира Ілліча — Н. Ленін.

Традиції великого почину живуть і розвиваються. Стало традицією в одну із квітневих субот, на передодні роковин з дня народження В. І. Леніна, виходити на суботник.

О. НОТКІНА.

СЛУЖБА ЗДОРОВЯ ЦЕ ПОТРІБНО ЗНАТИ

Серед заразних захворювань, небезпечніших для людини, є такі, про які повинні знати всі. Це венеричні хвороби — сифіліс і гонорея. В нашій країні повністю ліквідовані соціальні умови для їх розповсюдження. Але, незважаючи на це, ще трапляються випадки захворювання венеричними хворобами. Джерелом розповсюдження сифілісу і гонореї є хворі.

Основними причинами захворювання є безладні статеві зв'язки. Зараження сифілісом проходить в основному статевим шляхом. Перші ознаки хвороби з'являються через 3—4 тижні після зараження. На місці зв'язання збудника сифілісу — блідої спірохети, розвивається грізний симптом — маленька безболюча виразка, а через декілька днів збільшується до 1—2 см. Вагітні жінки зазвичай зазнають з'явлення збудника сифілісу в підлітковому віці. Гонорею зазвичай заражають статевим шляхом. Збудник хвороби —

гонокок. Попадаючи на слизову оболонку статевих органів, вони викидають запалення мочеватої системи. Перші ознаки захворювання у чоловіків — різкі гноїві виділення із мочевидного каналу; у жінок — білі, різкі при частому мочевидові. Хронічна гонорея може привести до бездіяності, уражати суглоби, серце.

Венеричні хвороби виліковуються. Чим раніше розпочате лікування, тим скоріше можна вилікуватися. Однак легче попередити хворобу, ніж лікувати її. Треба уникати випадкових статевих зв'язків. Встановлено, що абсолютна більшість хворих венеричними хворобами заражаються в стані алкогольного оп'яння. Щоб допомогти ліквідації венеричних хвороб, потрібно вести рішучу боротьбу з алкоголізмом, з легкодумністю в питаннях статевого життя.

I. ГЛУЩЕНКО, лікар.

«За наукові кадри», орган парткома, ректората, комітета ЛКСМУ і профкома Одеського ордена Трудового Знамені

БР 00194.

Одеська міська друкарня.

Редактор П. МАРКУШЕВСЬКИЙ.

Зам. 81—1000.